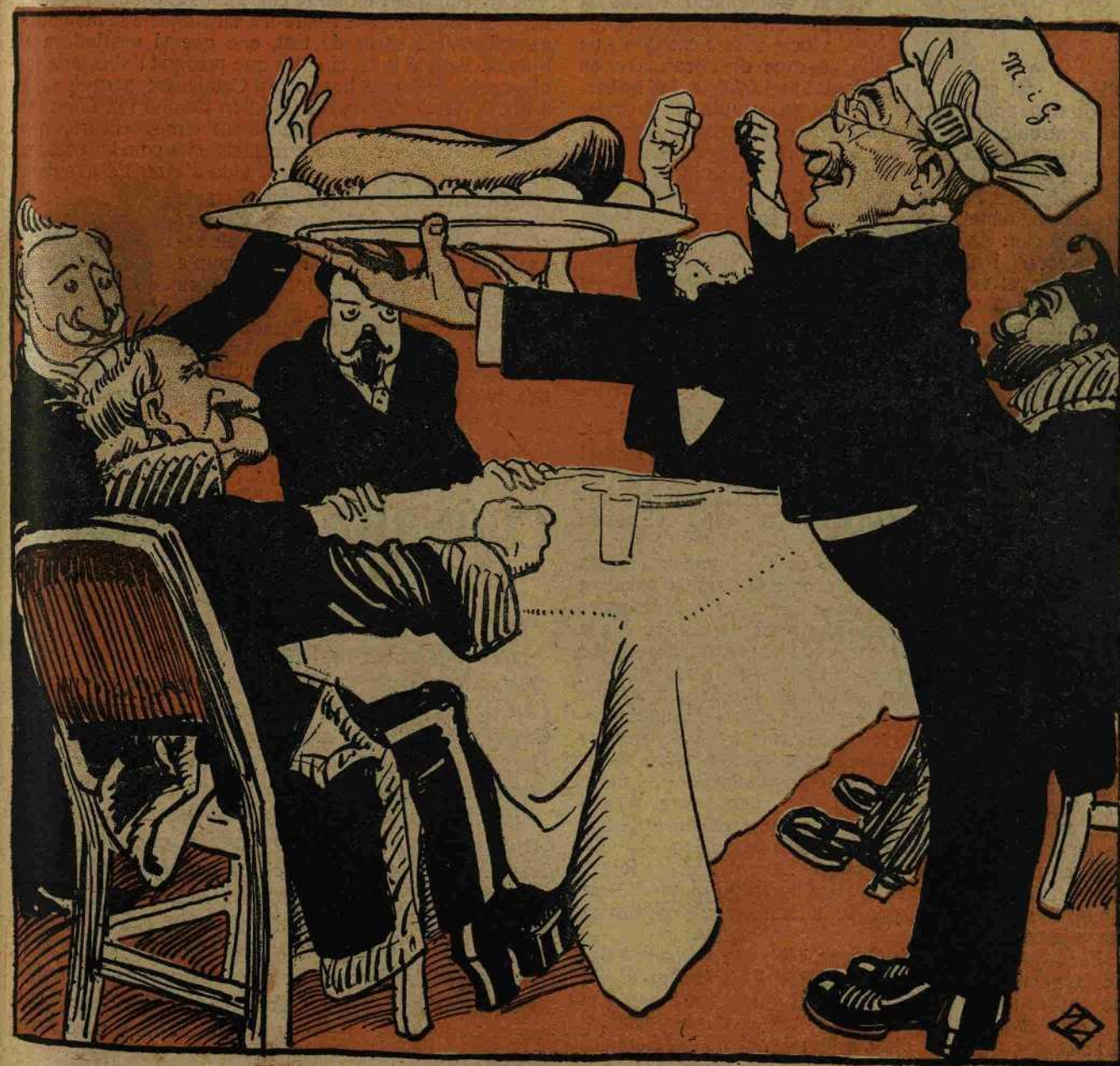

La Piula

Setmanari regionalista amb ninots

La llengua a la catalana.

Morera i Galicia. — Apa, senyors, el plat 'del día.

— No, mercès; ens embafa la llengua a la catalana.

10 cts.

L'enèrgic discurs pronunciat al Congrés pel senyor Marquès de Camps, referent al vergonyós desenrotllament del joc i la mala vida a Barcelona, motivà que'l ministre de la Governació enviés al governador d'aqueixa província ordres categòriques perquè de soca i arrel és

tallés el mal senyalat pel diputat regionalista. I el governador civil, aqueixa autoritat que segons diu el seu superior geràrquic, *está muy por encima de su cargo*, perdent el cap una volta més, feu una forta etzegallada: la de pegar a tort i a dret, privant tota mena de jocs, fins els més inofensius, i obligant a tancar a la una i mitja de la nit, tots els establiments freqüentats per gent de vida alegroia.

I està clar: els amos de cafès, music-halls, societats recreatives (?) i altres refugis de la cràpula barcelonina, sobtats en el tranquil exercici de la seva indústria per l'atac gubernatiu, i volent protestar sorollosament del mateix, tancaren de cap i volta sos establiments, i llençaren al carrer a tots sos dependents i empleiats: moços de cafè i cambresers; músics i artistes de tota mena; *croupiers* i entretingudes; ganxos i arpies... que sumen, segons un diari local, un vergonyós conjunt de ¡sis mil persones!

Ai! ¡fillets de Déu! ¡quàn aquells ocells de nit se veieren al carrer abans d'eixir el sol! ¿ne volem de cridoria i revolteig per aqueixes Rambles? ¿Què farem ara? — deien els uns. — ¡Cal que protestem de lo que 'ns han fet! — responien els altres. — ¿I a on son els culpables del nostre mal? — ¡A la Lliga! — cridà una veu.

I cap a la «Lliga regionalista» és dirigi una nombrosa colla de cridares, que és trobaven a la Rambla a la una de la nit: entraren pel carrer de la Canuda, picant de mans i donant visques a Espanya i moris an en Cambó i a la Lliga, i com obeint a una consigna, se pararen davant del casal que habita el Marquès de Camps; allí un xicot donà un cop de bastó a la porta, sens dupte per a significar que aquella era la casa que — és cercava, i a l'acte, d'una reconada que hi ha al davant, exiren varis trets, de revòlver probablement, que sembraren el desordre entre els manifestants i els curiosos que seguien a la manifestació matiner, enc que no fós més que per a veurer la cara a unes noies maques que ocupant un carruatge descobert, semblaven presidir dignament aquell acte de cultura.

Pocs minuts després arribaren al lloc del succés forces de policia bastant nombroses. Era ja tard; o millor dit: era el punt precís d'arribar, perquè la manifestació patriòtica estava ja consumada...

El senyor Marquès de Camps, l'il·lustre patrici que tingué la gosadia d'escorregre davant del Parlament el vel que tapava aquest cranc barceloní que s'anomena joc, pot sentir-se goiós dels resultats de la seva interpellació. Ha aixecat en contra d'ell, a tota la mala vida barcelonina, representada pels que viuen d'ella. I el governador civil també deu sentir-se satisfet de l'efecte produït pel seu

cop d'estat. Mercès a haber-se posat *farruco*, sabem que a Barcelona hi ha quan menys, *al dir de la premsa*, sis mil persones que viuen de la lliure explotació de les més baixes passions, i més de dos cents amos d'establiments aon se juguen els cabals o és mercadeja amb l'amor.

¿Volen una demostració més palesa de que el Marquès de Camps tenia raó, quan al Congrés parlà de la llibertat i de la extensió amb que és jugava i és desenrotllava el vici a Barcelona?

Aixís ho comprangueren també els amos dels establiments nocturns flagellats pel governador, quan al veurer el camí que emprenien el seus despedits, acordaren obrirlos de nou les portes *perque no fessin més disbarats*, i enviar una comissió a la capital d'Espanya, que fes enfront del Govern la defensa dels seus interessos, millor dit, de la seva pintoresca indústria, posada en greu perill per l'autoritat inflexible d'un governador enfadat.

Està clar que'l fet no té cap importància desde el punt de vista social, i que'l treure-li a un subjecte la menjadora es obligar-lo a sortir de test, enc que la menjadora sia il·licita. Però si la té, el color que prengué l'abortada manifestació, de franca hostilitat a Catalunya; perquè cridar a l'hora ¡Visca Espanya! i ¡Mori en Cambó i la Lliga! vol dir sencillament ¡mori Catalunya! i més encare, quan aquells crits se llençen en circumstàncies com les presents, i per gent forastera donada a la vida d'etzar i d'aventures.

¿Quí va dur an aquells manifestants abigarrats a casa el Marquès de Camps? ¿Quí els dirigi a la Lliga? ¿Quí els senyalà als diputats regionalistes com a causants de la seva vaga forçosa? ¡Aneu a saber-ho!

¡La burocràcia centralitzadora engendra cada Maquiavelo que val un imperi! Sort que tractant-se de Catalunya, tots fan figa.

CRÒNIQUES D MADRID

d'en Pol

Cumplint sense vantades ni renunciés el programa d'actuació exposat en la defensa de l'esmena nacionalista al missatge de la Corona, la nostra minoria del Congrés, amb motiu d'unes atinades i fines paraules de Morera i Galicia, ha presentat una proposició incidental demanant la oficialitat de la llengua catalana a Catalunya.

Fora d'això, no hi ha hagut res més important en el Congrés: ha seguit l'oposició acurada, minuciosa, al projecte de llei d'impost sobre'ls beneficis de la guerra sostinguda, sobre tot, per la nostra minoria, demostrant el que pot una força política posada al servei del bé del país sense lligams ni compromisos amb el govern, sense ambicions personals ni aspiracions inconfessables. Aquest fet ha demostrat que si la oposició, no fos, regularment, una comedia assajada, els governs anirien més drets que no van.

Al Senat, la nostra minoria discuteix també acurada-

ment tots els projectes de llei presentats pel govern. I passa un fet digne d'apuntar-se. Aixís que un senador regionalista demana la paraula, el projecte de llei és retirat de la discussió i se'n presenta un altre amb el que passa el mateix, i aixís van presentats i retirats set o vuit projectes: no més un i sense importància, ha arribat a l'aprobació definitiva.

Els dos projectes que'l govern necessita, que ha declarat qüestió de gabinet, són: els dels beneficis extraordinaris, que's al Congrés; el dels ferrocarrils secundaris que és al Senat. I el govern ja s'ha convençut de que no'ls pot treu-re sense el consentiment de les oposicions, especialment de la nacionalista. El govern transigirà: dels projectes citats no'n quedarà més que'l nom; l'un, no causarà perjudici a l'indústria, l'altre contribuirà a que's puguin construir ferrocarrils. Aixís, passaràn: sinó, no.

L'actuació d'are de la nostra minoria, diu clarament el que pot ésser en la temporada de tardor. Veus-aquí l'esperança d'èxit que's veu en les paraules dels nostres parlamentaris. Són una força amb la que s'ha de comptar per a governar. Hi ha minories, hi ha homes que pacten amb el govern en benefici propi. La minoria regionalista pactarà única i exclusivament en benefici de Catalunya.

El problema de la llengua catalana, ha pres estat parlamentari. La proposició incidental rebutjada are, tornarà a presentar-se en altre ocasió i en altre forma.

Rebutjada hem escrit i no és aixís: ha sigut rebutjada la oportunitat i res més. Les minories s'han abstingut de votar; i el Comte de Romanones deia:

— Si la majoria pogués abstenir-se, s'abstindria.

Per les paraules del quefe del govern i de les minories el plet és ajornat. Quan se torni a plantejar, s'ha de resoldre. Dos anys enrera, la proposició incidental hauria alçat tempestats de protesta: are, se l'ha acusada no més que de inoportuna. El problema té beligerància, que'n el Congrés espanyol vol dir que té camí per avençar.

El govern ha fugit d'estudi; les oposicions no han volgut comprometre's. Han d'estudiar.

No trigaràn gaires mesos els nostres parlamentaris a dir a uns i altres:

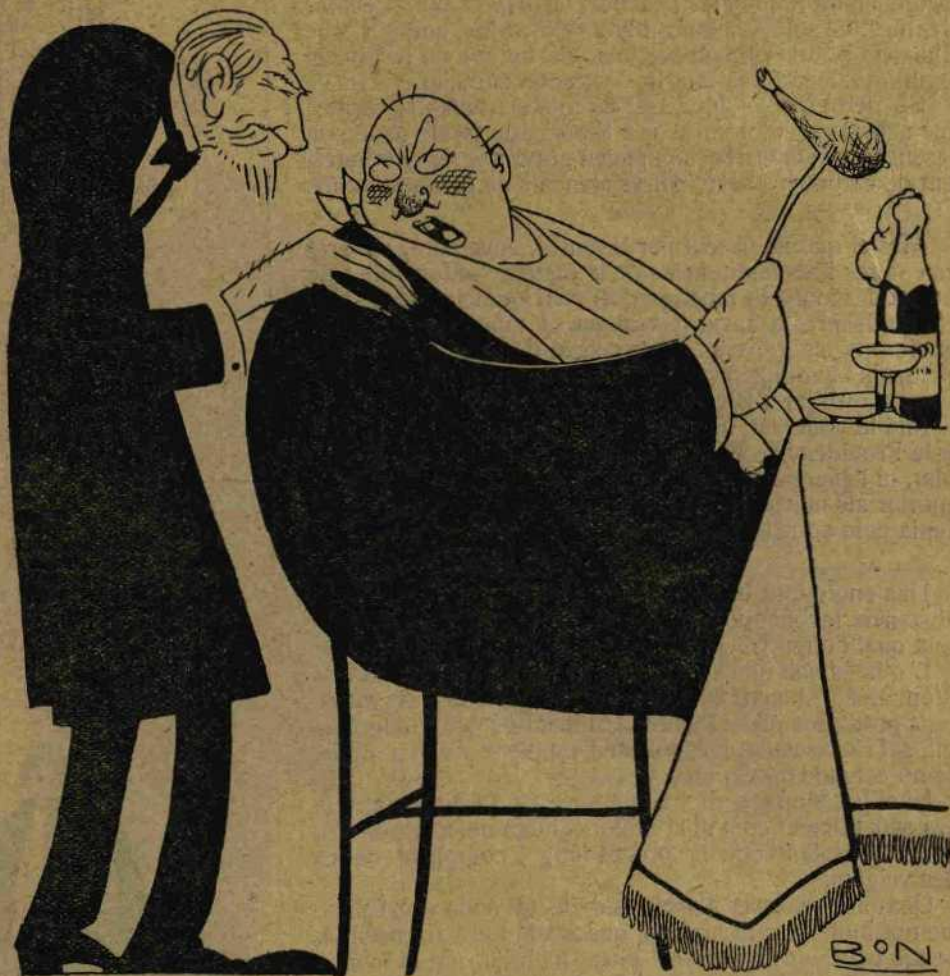
— Caballers, ja és hora de parlar clar. O resolen els nostres problemes o la vida política espanyola queda paralitzada. A tot problema hi plantejem el problema previ de les reivindicacions catalanes, car sense una nova organització política d'Espanya, tota reforma és inútil i tot govern impossible.

I hauràn de resoldre'ls.

GUSPIRA

No'm deü res més per glosar que'l teatre i la sardana, ni cap llengua per parlar que la meua catalana.

LEANDRE ROURA

GINER: — ¿No tens por d'haver de pagar una milionada amb la llei de beneficis extraordinaris de la guerra?

LERROUX: — No; aquells beneficis sempre han sigut per mi els ordinaris.

L'olla prodigiosa

Tinc certs motius d'estar orgullós respecte als meus companys de batxillerat. Tots ells actualment són homes de prestigi, de gran prestigi.

Un notari establert a Barcelona, dos metges especialistes, un farmacèutic, tres fabricants molt acreditats, un coronel de artilleria, un canonge i un agutzil, heusaquí el resultat d'aquella cuita d'estudiants exits de l'Institut gironí i condeixebles meus. Sols un, que era de Breda, no havia justificat les esperances dels professors, essent una nota discordant en aquell conjunt admirable. Aquest xicot era força aixelebrat. Tenia la fal·lera d'esser inventor. Començà pel moviment continu, després volgué extreure l'energia dels raigs solars, més tard pensà en utilitzar el va-i-ve de les ones com a motor; en fi, estudià profundament els grans problemes de la mecànica i de la química que obsessionaven als sabis.

I tot ho feia per fi de bé, per a redimir a l'humanitat o consolar-la en lo que fos possible. Jo'l vaig perdre de vista així que hagué instal·lat una mena de balances amb platets múltiples, negres i blancs; els negres per a recollir els raigs del sol, els blancs per a refusar-los, amb els que el mateix podria obtenir-se, mentres fes sol, un balanceig seguit, que una força motriu de gran economia.

Sé, però, que va fracassar en tots els seus propòsits i que a la fi va entornar-se'n a Breda, son poble natal, on desenganyat i aburrit acabà picant grava per les carreteres, fent de carboner i altres oficis manuals de baixa alcurnia.

Mes el que ha nascut per inventor, inventarà, malgrat les contres i les resistències de la matèria indomable i de la gent desconfiada i maligna. El meu condeixeble de batxillerat després d'haver recorregut el món, sollicitat l'auxili de tots els governs, la protecció de totes les fortunes nacionals i estrangeres, trobà son invent: l'invent únic que és podria trobar a Breda, terra d'olles; juna olla!

Mai la temeritat humana ha rebut una tant forta lliçó de la Providència. Ni el moviment continu, ni el motor solar, ni l'energia inútil, inaprofitada de les ones podien reportar als mortals tant de bé, tant de repòs, tanta economia com aquella olla del meu amic.

Una enginyosa barreja de terra d'escudelles amb una substància inconeguda, produïen una pasta, les qualitats de la qual anireu veient.

L'olla és una olla que és porta la guisadora; una olla automàtica. Al matí la poseu al foc carregada de tot ço que's posa a les olles. Patates, gallina, bou, pilota, cigrons, àpit, sal i cansalada. Després se l'omple d'aigua freda, i ja no cal cuidar-se'n més.

Ni el foc s'apaga ni l'aigua's vessa, i tot se cou a la seva soa, talment com si la millor cuinera del món fos allí, peudreta, espiant aqueix procés llarg i complicat de les olles vulgars.

Una olla sol esser l'esclavitud de la dona domèstica. Que ara bull, que ara no bull; que ara té foc i ara no'n té; que ara cal treure'n i ara cal posar-n'hi; que ara hi manca sal i després n'hi sobra; que mira quina hora és i deix-ho tot per correr a tirar-hi això o allò, car segons les hores els ingredients, i segons els ingredients. el ritual.

¡Un matament! Fer olla — aixís ens expremem a Catalunya — equivalia a fer alquímia. Quan no s'envidriaven les cols, s'envidriaven els naps, i de l'envidriament de les verdures n'exiria l'envidriament de les persones.

CAVILACIONS DE SUICIDA

- Té; no més faltaria que are calgués demunt d'aquest infejis

La bona escudella i el bon bullit devenen les columnes de la salut i de la pau domèstica.

I el més terrible encara eren els cigrons. El cigró mai saben com el perden ni com el guanyen. Es una llegum boja. Es vianda que s'ha de preparar amb vintiquatre hores d'anticipació, estovaint-lo amb substàncies químiques, les dosis de les quals no estan ben estudiades encara.

Doncs bé, el mateix cigró és dócil i cuitós dintre l'olla del batxiller de Breda — nomenem-lo aixís ja que la mania dels invents li privà de seguir carrera.

I ja tenim la dona redimida de la tirania de l'olla i dels llegums toçuts.

Tots els qui tinguin cor i hagin meditat sobre els grans problemes de la vida, tindran per l'invent una atenció especial.

El batxiller ha posat a la venda la seva olla. Com diu ell al final del seu prospecte, l'olla és una equivalència de

l'àngel custodi. Té raó. Es cara; també té raó. El meu company d'institut creu que la seva maquineta es susceptible de major perfeccionament.

L'olla podria encara segregar adob. Aixís amb una embostada de carbó, una altre de verdura, posats a les 8 del matí en les condicions que l'olla prodigiosa requereix, és transformarien a les 12 en uns quans plats d'escudella i altres tants de bullit, sabrosíssims.

Amb l'atuell comprarien pernil, llar, arròs, fideus, enteniment, paladar, i sobre tot l'alegria de l'esposa qui podria fer visites, endressar, surgir, el que fós, sense neguits, ni sobresalts, ni enrabiades.

Jo estic que no hi veig de content. L'amistat de l'inventor m'envaneix cent cops més que la del canonge, del notari i del coronel d'artilleria junts. Resulta com si fós l'amic del corn de l'abundancia.

PRUDENCI BERTRANA

UNA FRASE DE L'ALBA

«El cargo de gobernador de Barcelona es muy inferior a los merecimientos del señor Suarez Inclán.»

EL NOI DE LA PIULA: — ¡i que 'n vas, noi, d'errat de comptes!

El senyor Pau

Al senyor Pau Malagarriga
el metge els banys li ha receptat,
i al senyor Pau això l'intriga;
¡mai de la vida s'és banyat!

Si pensa pendre banys d'onatge
li fa paúra la maror:
si'ts té de pendre al seu estatge,
¿d'on traurà l'aigua, el bon senyor?

El senyor Pau, no és pas un pobre;
que té'l seu auto i un xalet;
és molt bon Jan, i quan li sobra,
fins sab llençar algún bitllet.

Però li té a l'aigua mania,
diu que malmet el còs humà;
per res del món se mullaria,
¡i are'l seu metge el fa banyà!

— ¡Cóm tot canvia a Barcelona! —
el senyor Pau, diu abatut. —
¡Ai, quan ho sàpiga la dona
to d'aqueix metge saberut!

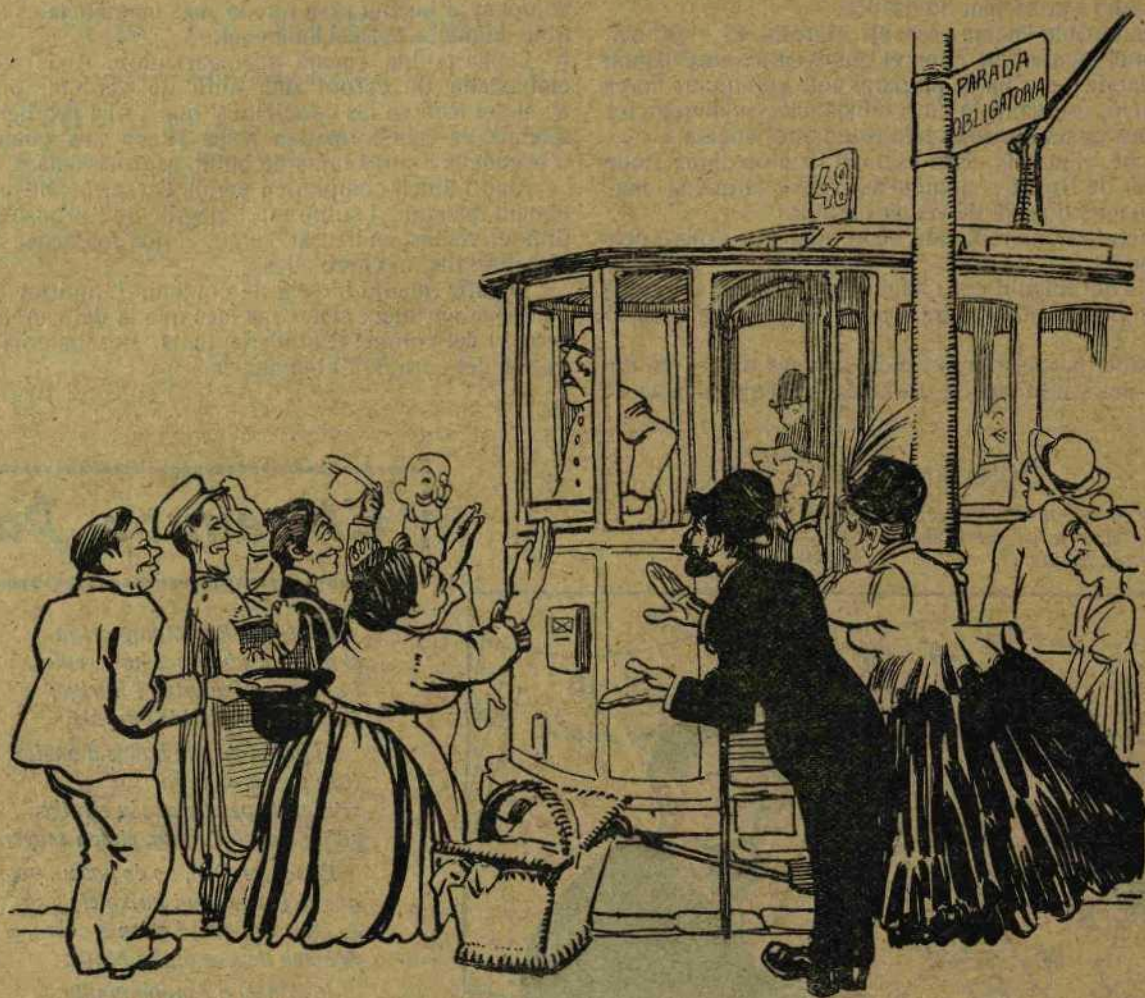
¡Quan veigí que haig de remullar-me
com un meló dintre un gibrell!
¡Oi, i que no puc pas escapar-me,
perque si no, m'en faig la pell!

¡Vintiu banys! ¡Verge Maria!
¡Ja sabrà bé el metge'l que diu!
¡Vintiu banys! ¡com qui diria
vintiu torments en un estiu! —

El senyor Pau, s'entorna a casa
bò i caminant poc a poquet.
El senyor Pau no és pas un ase,
prò això dels banys, l'ha deixat fret.

— ¿Què tens? — li diu la seva dona,
veient que fa un posat extrany.
— ¿Què diu el metge? — Diu, Madrona,
¡que haig de posar quarto de bany!

FLOK

Per fer parar els tramvies
ho has de demanar sumis...

LA LLENGUA CATALANA

La majoria dels castellans no poden sofrir que'ls catalans glorifiquem el nostre idioma i que tinguem la gosadia de demanar als polítics de Madrid que permetin que ocupi el lloc que per dret li pertoca.

Els castellans no concibeixen que existeixi un home a la terra que no parli i sàpiga el castellà. Totes les demés llengües que's parlen arreu del món, son lletges i enravesades i no tenen la dolcesa ni la cadència que caracteritzen l'idioma de Castella.

Sapiguent bé o malament el castellà, ja es creuen que en tenen prou, per que, segons un autor, es tant gran, que els esperits cellestials el parlen.

A Catalunya gairabé no trobaríem un català mitjanament il·lustrat que no sàpiga a més del seu propi idioma i el castellà, una de les llengües de les que's parlen a Europa. El castellà no's creu obligat a sapiguer cap més idioma; i això que en el món científic encara no ha sigut admesa la llengua castellana.

Trobareu a Barcelona, castellans que fa trenta o quaranta anys que conviuen amb nosaltres, i no els hi diguen

una sola paraula en català, perquè us diràn despectivament que no us entenen. I si els hi parlen en son idioma per a fer-vos entendre, no els hi diguen pas que ho feu per deferència i galanteria, perquè us respondran que teniu obligació de parlar castellà, perquè *estamos en España*.

Amb bones paraules us venen a dir que per ésser espanyol, s'ha de renunciar a ésser català.

La gent de Madrid, ens inviten a parlar en castellà, com si un home pogués canviar d'idioma amb la mateixa facilitat que canvia de vestit. No es concebeix tanta ignorància. Heu de sapiguer, senyors que això diu, que cada home és esclau del seu idioma, i que no pot emancipar-se de ell, perquè allavors deixaria d'existir la seva personalitat.

Si Catalunya bandejés el català i adoptés la llengua castellana, desapareixeria com a poble i moriria l'esperitualitat catalana. La llengua és el nostre verb, és la nostra ànima, i el dia que per dissort ella morís, moriríem espiritualment nosaltres.

En Guimerà ha d'escriure fatalment en català, perquè si s'atrevis a escriure en altre idioma, la seva robusta personalitat quedaria emboirada, i les seves produccions no tindrien la força dramàtica i emotiva que tenen ara.

Duen que si els poetes catalans escriguessin en castellà, quedarien suplantats pels poetes castellans.

Això es certíssim; però devem objectar que'l mateix

I si ni aixís volen creure,
ho demanarem aixís.

succediria si els escriptors castellans escriguessin llurs obres en català. Si en Benavente, per exemple, escrigués en català, segurament es convertiria en un autor adotzenat.

En Benavente triomfa perquè sent i domina son propi idioma; i si provés d'expressar-se en una llengua que no fós la seva, ho faria amb gran dificultat, i no obtindria els *trucs* que obté escrivint en llengua castellana. Si en Cervantes hagués escrit en francès la seva obra immortal, el seu nom no hauria passat a la posteritat. Triomfa perquè en la seva genial creació hi batega la seva ànima fonament castellana. Deixeu-nos, doncs, parlar i escriure en català, perquè és la nostra llengua, i per nosaltres no hi ha en tota l'amplaria del món altra llengua que sia més gentil i formosa.

No us meravellèu que'ns expressem d'una faicó diferent de la vostra, perquè encara que Catalunya estigui integrada dins l'Estat Espanyol, ja fa segles que té llengua pròpia, i no la deixarem d'enaltir i glorificar, enc que's dictessin contra nosaltres lleis draconianes.

La llengua catalana és nostra, i la defensarem costi el que costi, perquè sabem que'l dia que ella morís, moriria també Catalunya.

FIBLÓ

TEATRES

Res de particular.

Sols pot fer-se menció de la funció a benefici de la nostra Xatart, celebrada a l'*Excelsior*, de qual programa en formava part la *Baldirona* i la Raquel Meller, dues atraccions notabilíssimes.

En aquest teatre s'hi ha estrena *Excelsior Hotel*, una refundició, feta per en Montero, de la seva revista *Paralelo Hotel*.

Va anar bé.

¿Què diuen que al *Còmic* hi ha hagut novetats?

No 'n sabem res.

L'home extraordinari que va perdre 'l temps, i La serenada, dues obres den Gual, han sigut interpretades per la companyia dels novells actors Claramunt-Adrià a l'*Espanyol*.

¡Molt bé, nois!

I que consti que tampoc va ploure.
Que se 'n apunti un' altre el sorollós autor de *Silenci*.

Aquestes son les impressions que a darrera hora m'ha revel·lat el meu amic D. Cucurulla.

EL BON LLADRE

CONCERTS

ARA si pue veiem que la nostra gent és valenta Diumenge passat acudí una gran gentada al Teatre de Natura de Vallvidrera, i això que'l temps no invitava gaire a trespasar per aquelles exuberants muntanyes. A l'arribar al teatre, queien petites gotes, precursors del xàfec que s'acostava.

Pregunto a l'amic Ribera si en la organització de la festa hi havia intervingut en Gual, i com que em digué que no, vaig anar a ocupar tranquil·lament la meua cadira, amb la seguretat de que no plouria. I així.

fou. La festa consistí en una barreja tan estranya de música, que segurament desorientà el públic.

¡Mirèu que representar *I Pagliacci* una obra carrinclona que hauria ja d'arreconar-se per inservible!... La música de Leoncavallo és insuportable i anodina.

L'interpretació fou molt funesta. El tenor Elías, al final del primer acte, desentonà d'una manera horrible, i reia forçadament com si li fessin pessigolles. La Viñas estigué discreta i maca com sempre.

Lo més interessant de la festa fou, sense dubte, el concert Després d'haver-nos mortificat un parell d'hores sentint cantar *I Pagliacci*, una obra que fa olor de macarrons a la italiana, el mestre Ribera, ens inondà l'esperit d'un goig inefable, amb la maravillosa interpretació de quatre pàgines superbes de Wagner. Quan interpretaven *Els murmulles de la selva*, era ja a la caiguda de la tarde; començaven a brillar els primers estels i del brancall dels arbres eixia un exercit de mosquits disposats a picar als pacífics espectadors.

Aquell moment, senyors, fou solemne.

Interpretaren ademés *La mort d'Isolda*, *Els mestres cantaires* i el *Tannhäuser*. L'eminent mestre Ribera, obtingué un gran triomf i fou llargament ovacionat.

La perla negra, que havia de dançar una dansa de Grieg, no's presentà.

Segurament com és molt negra, i ja fosquejava, deuriem acordar que no dancés, per que ningú la veuria.

BEMOL.

CICLISME. — Diumenge passat es corregué la prova del Campionat d'Espanya, sobre un recorregut de 100 kilòmetres, en carretera. Molts dies abans de celebrar-se la carrera ja's venia dient que'l grupo de corredors madrilenys que hi prenia part estava decidit a fer l'arquet als catalans, fós com fós. A n'aquest propòsit no falta qui diu que no hi és agé l'actual ministre de Foment, el cèlebre pantano senyor Gasset, qui amb la victòria dels madrilenys trovarà un argument *decisivo* per a oposar-lo als que continuament ens queixem de l'estat infernal en que les carreteres de l'Estat es troven. ¡Mirin, mirin, dirà (en castellà, està clar) com no son tan dolentes com ens volen fer creure! No han vist amb quina facilitat les han recorregudes *mis paisanos*? I l'home es creurà de bona fè que té raó; oblidant-se de que si *sus paisanos* les han salvat amb

— ¿Quan penses casar-te?
— Quan trobi una noia decent...
— ¿Què dius?
— De-cent... mil duros.

relativa facilitat, és degut a que ja estan acostumats a anar per mals camins.

Doncs sí, els ciclistes madrilenys que han pres part en el Campionat d'Espanya deuen també estar embadalits amb allò de l'«*Unidad sagrada de la Patria*» i vingueren aquí a *levantar el espíritu nacional*, impedit per arts innobles que el campió d'Espanya fós un català. I dic per arts innobles per que innoble és el fet de *tancar* a un corredor impedit-li tota escapada, que és lo que succeí a n'en Magdalena pocs metres abans d'arribar a la meta. La consigna del madrilenys era de que en Magdalena, català, no fós campió d'Espanya, ja que ell era i és encara el que calça més punts per a ser-ho. A l'efecte, quasi tota la carrera el portaren *custodiat*, i al ser aprop del lloc d'arribada li estrenyeren encare més la custodia veient-se aquell completament impossibilitat d'embalar, com sab i pot fer ho, i en aquestes circumstancies no és difícil que arribi en primer lloc el que menys s'ho pensa. ¡Eh, Manchón? I are els corredors catalans que aprenguin... que aprenguin de no anar amb males companyies i que no's fiin gaire dels que els *votten*.

FUTBOL. — El camp del «Barcelona» fou diumenge passat a la tarde el teatre d'operacions on el «Terrassa» i el «Europa» solventaren certes diferències de *segona categoria* que tenien pendants. En *Quimet* de Canaletes, ja havia anunciat que la cosa seria espantosa, i aquesta vegada l'endevinà. A les cinc en punt, el mai prou alabat *rei de la traveta* comença a tocar un *pito de foc*. ¡Malament, malament! Murmurem alguns; amb aquesta calor i *pitos de foc*, això té traces d'acabar amb sang. Veurem Comencen les coces i desseguida es veu que'ls terrassencs van per a acreditar el

panyo. Amb unes intencions una mica sospitoses es comensen a passejar per davant de la porteria europea i a l'últim acaben per ficar-se dintre. ¡Mira què tal! Una altra passejada per aquells indrets i catacluc! a dintre. En les files europees hi ha un xic d'esverament; però de cop i volta, sentint-se reaccionaris, reaccionen i's fiquen també dugues vegades a casa dels altres. No hi ha res a dir. Els del panyo no s'hi conformen, ben fet: i amb una d'això i una d'allò i ve-l'hi-aquí, que diu un amic meu, es fiquen tres vegades més a dintre Europa. I aquí comença l'Àfrica. Una colla d'indígenes invadeix el camp de joc, protestant de que'ls terrasencs guanyin. ¡Ai, què monos! Es reparteixen uns quants bolets, el procurador de la senyora Quimeta, amb una batuta a la mà, procura posar ordre, ¡no s'ho creguin! els del hule treuen el rovell del sabre i acaba tot plegat com el rosari de l'Aurora ¡jo't flic, Quimet, quin cop d'ull que tens! Espaterrant, interessant i sobre tot... edificant ¡I després encare diràn...!

CORRECUITA

DART

Heus aquí que a la formosa ciutat de Terraça hi ha dos xicots pintamonos que acaben de fer una exposició de llurs obres primerenques, dibuixos i pintures; heus aquí, que ambdós artistes incipients, que's diuen Prat Ubach i Joan Déu, tingueren la galania d'enviar-me un catàleg dels treballs exposats; heus aquí que jo, que estimo molt a Terraça i als artistes, vareig fer el propòsit d'anar a veure les dites exposicions per a parlar-ne a LA PIULA; i heus aquí finalment, que els meus tràfecs i cabories m'han retingut a Barcelona ben a pesar meu.

Per sort tinc a Terraça molta coneixença i he pogut obtenir notícies fresques i fidedignes de les dues exposicions que en feien una, com una clara i un rovell fan tot

En Miquel Moragas

L'eminent escenograf, el bon patrici Miquel Moragas, va morir ahir. Q. E. P. D.

Avui sols tenim temps per a plorar-lo. Reposats de la sotragada que ens ha produït tant trista nova, la setmana entrant dedicarem un article an aquest excel·lent artista i català eminent que tant relleu ha sapigut donar a l'escenografia de nostra terra.

un sol ou. En Prat Ubach, és un dibuixant sense malícia que té moltes qualitats i el defecte de treballar massa: la ratlla li és a voltes rebeca i ell s'hi enfada i s'hi fa a cops de puny. Però això fa que prometi força en la caricatura: ho crec així perquè en LA PIULA n'he vistes de ben gracioses. En Déu va més amunt, pinta al tremp i dibuixa al pastell amb molta monita, com si tingués ganes d'anar lluny. Se creu a Terraça, que en Viver i en Vancells, mestres ninotaires, hi tenen que veurer amb aqueix xicot.

Sía com sía, han donat el cop els dos amb la exposició biartística que acaben de fer, logrant que tot Terraça intel·lectual parlés d'ells, i que La Comarca, que és el Brusi terrasenc, els ne digués quatre de fresques. ¿Què més volen a la seva edat? Jo d'ells, em donaria per satisfet; em tancaria a casa, estudiaria de ferm, treballaria de debò, i quan tornés a exposar, ja seria capaç de pintar el quadre de les llances o el pasme de Sicília, i de plantar-li a la cara tots els colors de la paleta al que s'atrevis a trovar-me defectes.

CADMIUM

— ¿Sabs què ha passat, noi?
— Res; un gaudí que l'hi ha agafat un "treball".

NOTA DE LA CASA

L'encariment del paper i la manca de existències d'aquest material, ens obliga a reduir el número de planes de LA PIULA. Com podran veure vostès mateixos suplim en tot lo possible el manament aquest disminuint anuncis i atapint el text.

I desseguida que tinguem ocasió, tornarem a donar les setze planes com hem donat fins ara.

ESPECTECOS

Retallem d'un diari:

«Varios españoles que asisten a las carreras de caballos de San Sebastián han dirigido al periódico de Madrid «La Acción», un comunicado protestando de que en aquel hipódromo no se hable más que francés.

Los empleados son todos extranjeros que miran con desdén a cuantos hablan en castellano. Los programas y los documentos están todos redactados en francés, y hasta rige como moneda el franco.

Añaden los protestantes: Se discute si los catalanes pueden hablar su lengua sin menoscabo del español. Pues, ¿qué dirían esos celosos españoles si entraran en el hipódromo y se encontrasen con que aquí el castellano está desterrado, por no decir prohibido?»

Probablement donarien raó als empleats de l'Hipòdrom de Sant Sebastià.

En les festes aristocràtiques de l'espanyol no és de bon tò. Això ho diuen fins els personatges d'en Benavente.

L'espanyol sols és de bon tò en la vida oficial, a les reunions cursis de les famílies barcelonines i per a combatre als catalanistes.

Are si que els presos polítics i socials estan perduts. Ja no's recorden d'ells ni som companys de causa.

Diumenge passat, els radicals, que son els que més soroll hi fan amb això dels empresonats per delictes d'opinió, o que s'hi assemblen, havien organitzat varis mitjans pro-presos, que havien de fer molt soroll, i fins forçar al govern a obrir-los les portes de la presó. Els pobres empresonats n'esperaven molt de aqueixos mitjans. ¿I no saben que va passar?

Doncs, que el mitin que havia de donar-se a la Casa del Pueblo, hagué de suspendre's per l'ausència dels oradors i del públic; que a l'anunciat al Cine Gayarre, de Sans, no hi comparegué altre orador que'l president; i que solament al del Cine Muntanya, del Clot, hi anaren unes dones i s'hi pronunciaren breus discursos.

Are si que el radicalisme va de capa caiguda. Ja ni per a demanar la llibertat dels correligionaris es pot omplir un local, petit i tot.

Això de l'ausència dels oradors deu ser una jugada d'en Lerroux. El capdell deu pensar que si les vagues s'engresquen i van a la presó altres delinqüents polítics i socials, temps hi haurà de fer mitjans per a demanar la llibertat de tots.

Per que ell ja sab que les castanyes de calent en calent és pelen.

Mitja Espanya, amb molt dalit, crida: ¡Que visca la França!
I l'altre meitat contesta també: ¡Que visca Alemanya!
...Però els soldats espanyols van morint al foc de l'Àfrica.

La joventut valencianista de Barcelona ha celebrat una formosa festa que ha nomenat de la Patria, en la quina es commemorà la data del 29 de Juny de 1707, en que València va perdre ses llibertats, i es feren vots fervents per la reivindicació d'aquelles llibertats perdudes.

¡Molt bè, jovent!

I are que l'Azzati torni a posar el peu a la galleda, quan parli al Congrés del regionalisme valencià.

Els ministres ens estimen cada dia més i no volen pas posar entrebanes a les nostres institucions. Aquí tenen aqueix ministre aquàtic, el senyor Gaset, que volent donar-nos una palesa mostra de la estimació que té a les nostres coses i a la llibertat d'impremta, acaba de donar una real ordre privant als diaris la publicació de les cotitzacions del Mercat lliure de Valors.

Prou se l'hi ha fet avinent al ministre que els senyors que componen el Mercat lliure de Valors, venen exercint la seva professió ja molts anys, que compten amb la confiança dels banquers i del públic, que ells son els que porten la vida bursàtil a Barcelona, que la seva actitud ministerial posa en perill la llibertat d'informació que la premsa deu gaudir.

El ministre no vol entendre res.

I es comprèn.

¡Estima tant a Barcelona! ¡Desitja tant la prosperitat dels catalans!

La Vanguardia ha publicat encare un article del senyor Salaverria. A La Vanguardia, el més castellanitzat dels

diaris barcelonins, li estava reservat l'honor d'acollir la firma del que cada dia insulta a Catalunya.

Tres articles ha enviat al diari de molt paper i poca sustància, el bescantador de les coses catalanes; dos no 'ls ha pogut publicar amb tot i esser La Vanguardia ¡Lo que dirien els articles!

D'un, sabem que era contra les dones catalanes; de l'altre ignore. l'assumpte.

Per molt menys el senyor Oliver va deixar el Brusi.

L'Alba s'ha fet donar un àpet per uns periodistes, amb motiu d'una lliçó que li va donar en Ventosa.

El que no s'acomoda és per que no vol.

Quan s'arriva a haver de recorre an aquests homenajes, que tots sabem com s'organitzen, és que ja no se sab com defensar-se.

D'això se'n diu un paper trist que és el de les escobertes dels papers ridícols.

En Romanones, a l'enterar-se d'aquest àpet, va preguntar si s'havia trencat cap plat.

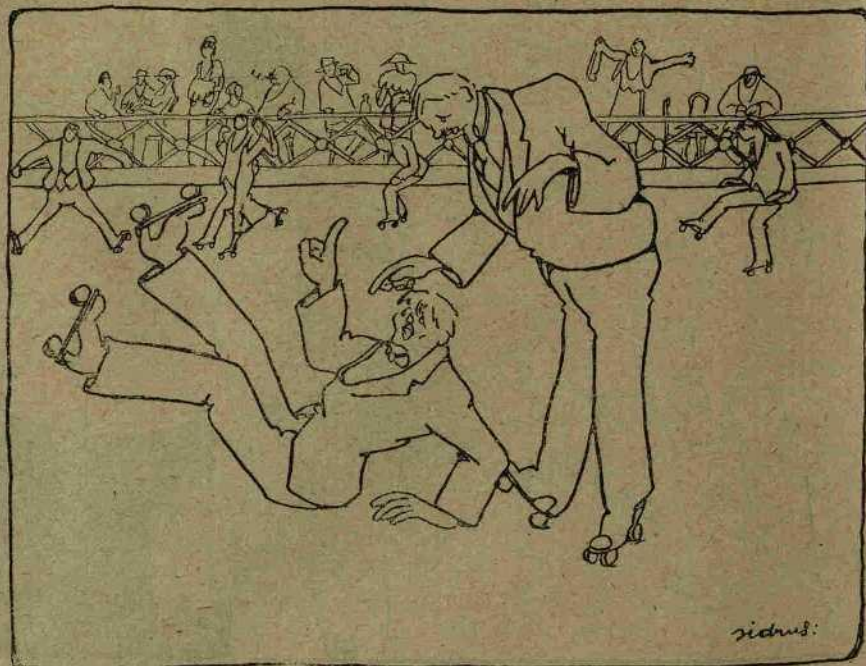
—¿Per què ho pregunta?— varen dir-li.

—Per que si se n'ha trencat algun, jo'l pagaré.

¡Qui sab! L'Alba és de la fusta dels Martos.

A propòsit de la vaga de carrilaires el cap de Govern ha declarat que això dels ferrocarrils és una cosa tan essencial a la vida de l'Estat, que's veurà precisat a usar de tots els mitjants hàbils per a conseguir que subsisteixi la normalitat i deia un vaguista:

AL TURÓ PARK

—¿Qué és la primera vegada que patina, jove?
—No senyor, no; l'última.

—Aquest comte de Romanones és el polític més informal de Madrid que ja és dir del món; a nosaltres ens diu que 'ls ferrocarrils son essencials, i en canvi al Senat, diu que son secundaris.

El popular compositor conegut amb el pseudònim en Wersley, estrenà una òpereta a Madrid, i ha sigut tractat indecentment per la crítica madrilenya. Certa premsa catalanòfoba no ha combatut la seva obra per que la considera dolenta, sinó simplement perquè és català. L'han anomenat genio de la Rambla de Catalunya, i han dit que la seva obra és detestable com el paño de Tarrasa.

¡Però, sant cristià! ¿No sab que a Madrid els comerciants, en comptes de plantar botiga escriuen novel·les i comedies i no volen que ningú els faci la

competència? Madrid, amic Wersley, no és el cervell d'Espanya, és simplement l'estómac.

Els valents, les cambreres i demés senyores distingides que formen el personal dels cafès-concerts, per a protestar de la suspensió del joc cridaven desaforadament: ¡Muera la Lliga! ¡Viva España!...

Are si que veiem que tenen raó a Madrid, al dir que la Lliga no representa a tot Barcelona...

An en Lerroux ja no li diuen «Emperador del Paralelo» li diuen «El Simoniaco».

Si no hagués tingut qua de palla no s'hauria encès al parlar en Cambó dels

que negocien amb el patriotisme, però com que li té va encendre's.

I fins va enfadar-se i va parlar del «campo del honor».

¡Quina por!

CORRESPONDENCIA

D. Prats: El senyor col·laborador a que's refereix, ja haurà notat que ha desaparegut. Respecte a lo altre, és fet amb la més bona intenció. — Vallvid: No està del tot malament, per ser el debut; però no 'ns convé. — Germà N.: És fàcil que ho publiquem. — M. B. J.: Quan arribi l'hora del 'ciendari, ja 'ls avisarem als col·laboradors. I o d'avui no 'ns convé. — Silex: S'hi ha de practicar una mica més, si vol fer quelcom aprofitable. — Oleo Pum! Amb molt gust ho publicarem si reunits les condicions artístiques necessàries. — C. P. C., A. Reusenc, Talda, Castor Petit: ¿Què 's ha fet jo perquè m'atormentin amb els seus treballs? Si fan res més, enviïnt'ho a La Vanguardia, que allí hi cap tot.

(ma, Bonavia i Durán, Boqueria, 20.)

SECCIO D'ANUNCIS

CAMISERIA SANS

== BOQUERIA, 32 ==

Especialitat en camises a mida

Academia COTS

Fundada el 1879 - Carrer Cucurulla-Plaça Sta. Ana

DIRECCIÓ GENERAL: ARCS, 7, PRAL.

Comerç, Banca, Borsa, Francès, Anglès, Alemany, Reforma de lletra, Títol de Tenedor de llibres

J. CARDÚS

Paraigües - Ombrel·les - Vanos

== Portaferrixa, 10 ==

Tirant - Benefactor

PATENTAT

Per a el desentrelllo del pit de les senyores, homes i nens

Els ven la casa Srs. Eudoard Schilling, S. en C. (Barcelona, Madrid, Valencia) i el fabricant d'elàstics i lliga cames Smart

AMADOR ALSINA

Riera Sant Joan, 8. — BARCELONA

que enviarà follet gratis a qui el demani

BANYS SOLÉ

Teléfono 7902

Salmerón, 15

Portaferrixa, 24 i 26 ☐ TELÉFON 1574

Camises, Corbates i gèneres de punt - Per a la mida especialitat - Casa millor surtida en articles del seu ram

Camiseria Mas i Roca

La Piula

SETMANARI REGIONALISTA AMB NINOTS :: SORTIRÀ CADA DIJOUS A LA TARDE
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Bonavia i Durán. Boqueria, 20-Barcelona

SUSCRIPCIÓ: Barcelona: Un trimestre 1'50 ptes — A fora: Id. 2 ptes. — Estranger: Un any, 10 ptes. — És paga a la bestreta

La sopitada persecució del joc.

— Senyor Governador: si continuen aquestes circumstàncies no hi podrem viure nosaltres a Barcelona.
— Si continua triomfant la «Lliga», ni vosaltres... ni nosaltres.